

Κέρκυρα, 13 Μαρτίου 2023

Αρ. πρωτ.: 245

**Θέση Αντιπροσωπείας ΤΚ/ΤΕΕ για την ασφάλεια των κατασκευών –
Προτάσεις για την αναβάθμιση της διαδικασίας κατασκευής των
ιδιωτικών έργων.**

Η Αντιπροσωπεία του ΤΚ/ΤΕΕ με αφορμή τα θλιβερά γεγονότα από τους πρόσφατους ισχυρούς σεισμούς στην Τουρκία και την Συρία, με τους χιλιάδες νεκρούς και τραυματίες, την ανείπωτη καταστροφή σε υποδομές και περιβάλλον εκφράζει την αλληλεγγύη της στους δοκιμαζόμενους πληθυσμούς και θεωρεί πως τέτοιου μεγέθους απώλειες πρέπει να αποφευχθούν στο μέλλον σε όλο τον κόσμο.

Οι καταστροφές που έγιναν δεν μπορούν να αφήνουν ασυγκίνητη την ανθρωπότητα πόσο μάλλον την χώρα μας λόγω της άμεσης γειτονίας αλλά και αντίστοιχων εμπειριών. Η επίγνωση ότι βρισκόμαστε σε έντονα σεισμογενή περιοχή του πλανήτη θέτει αναμφισβήτητα επιτακτικό, για άλλη μια φορά, το θέμα της ασφάλειας των κατασκευών στην χώρα μας, ιδιωτικών και δημόσιων.

Σε μια ιστορική αναδρομή να αναφέρουμε ότι ο Αντισεισμικός Σχεδιασμός των κατασκευών πρώτη φορά εισήχθη στην χώρα μας το έτος 1959 και συμπληρώθηκε το έτος 1985. Ο Νέος Ελληνικός Αντισεισμικός Κανονισμός τέθηκε σε αποκλειστική εφαρμογή το έτος 1995, ενώ ο Ελληνικός Αντισεισμικός Κανονισμός - 2000, που ισχύει από το 2001, με τις τροποποιήσεις που έγιναν μετέπειτα, θεωρείται από τους αρτιότερους στον κόσμο.

Επομένως σε επίπεδο σχεδιασμού των κατασκευών η χώρα μας βρίσκεται σε πολύ υψηλό επίπεδο ασφάλειας, όσον αφορά τις υποδομές, ιδίως αυτές που κατασκευάστηκαν μετά το έτος 1995, ενώ όπως έχει επιβεβαιωθεί από την εξέταση των αστοχιών μετά από σεισμικές δονήσεις, που έλαβαν χώρα κατά καιρούς, αυτές αφορούσαν σε παλαιότερα κτίρια ενώ σε νεώτερα οφειλόταν κυρίως σε μη ορθή εφαρμογή των προβλέψεων του αντισεισμικού κανονισμού και των μελετών στο στάδιο της κατασκευής. Ανάλογα σε υψηλά επίπεδα ασφάλειας κινούνται στην χώρα μας οι κανονισμοί που αφορούν την σύνταξη μελετών που αφορούν στην πυροπροστασία των κτιρίων και στις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις,

ενώ και εδώ τα όποια προβλήματα εντοπίζονται στο στάδιο της κατασκευής και εφαρμογής των μελετών.

Στα δημόσια έργα, η υπάρχουσα νομοθεσία και η διαδικασία παραγωγής των δημόσιων έργων εξασφαλίζει την ασφάλεια, καθώς τηρούνται από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών μητρώα φυσικών ή νομικών προσώπων, όπου η εγγραφή σε αυτά, πιστοποιεί την επιστημονική και τεχνική τους επάρκεια, ενώ στο χώρο της κατασκευής των ιδιωτικών έργων δεν ισχύει κάτι ανάλογο με αποτέλεσμα να δραστηριοποιούνται φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, χωρίς κανένα έλεγχο .

Με τον Ν.4472/2017 (αρθ.118) προβλέπεται η *“σύσταση ηλεκτρονικού μητρώου συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών”*, ενώ στην συνέχεια με το ΠΔ 71/2019 καθορίστηκαν με καθυστέρηση δύο ετών τα απαραίτητα στοιχεία στην παρ.20 του αρθρ.118 του Ν.4472/2017 για την λειτουργία του παραπάνω μητρώου.

Τα παραπάνω όμως επικεντρώνονται και ουσιαστικά αφορούν την διαδικασία παραγωγής Δημοσίων Έργων καθώς η εγγραφή στο ηλεκτρονικό μητρώο δεν είναι υποχρεωτική για φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ιδιωτικών έργων, ενώ το μόνο κίνητρο για την εγγραφή τους σε αυτά είναι η προσμέτρηση της εμπειρίας που αποκτούν στο χώρο των ιδιωτικών έργων, σε περίπτωση επιθυμίας ανάληψης Δημοσίων Έργων. Αυτό είναι προφανές ότι αφορά μικρό μέρος των εργοληπτών, ενώ αφήνει τον χώρο της κατασκευής των ιδιωτικών έργων ανεξέλεγκτο, όσον αφορά την επιστημονική και τεχνική επάρκεια των συντελεστών.

Με το ΠΔ 71/2019 δημιουργείται το Μητρώο Φυσικών Προσώπων Τεχνικών Έργων ΜΗ.ΦΥ.Π.Τ.Ε.(παρ.1 αρθ.266) το οποίο περιλαμβάνει Μητρώο Εμπειρίας Μελετητών (ΜΕΜ) και Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) και στα οποία εγγράφονται ως μελετητές ή κατασκευαστές, φυσικά πρόσωπα Διπλωματούχοι Μηχανικοί Πολυτεχνικών Σχολών Ιδρυμάτων του Πανεπιστημιακού Τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης ή ισότιμης σχολής της αλλοδαπής και το οποίο τηρείται στην Διεύθυνση Μητρώων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Επίσης, στην ίδια Διεύθυνση τηρείται το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Ιδιωτικών Έργων ΜΗ.Ε.Ε.ΙΔ.Ε. (παρ.3 αρθ.67 του ΠΔ71/2019) στο οποίο εγγράφονται φυσικά πρόσωπα εγγεγραμμένα στο ΜΗ.ΦΥ.Π.Τ.Ε. (ΜΕΚ) ή νομικά πρόσωπα στελεχωμένα από αυτά (παρ.5 αρθ.66 του ΠΔ 71/2019). Η λειτουργία των ηλεκτρονικών αυτών μητρώων, συνεχώς αναβάλλεται, ενώ δίνονται συνεχείς παρατάσεις στην ισχύ βεβαιώσεων και πτυχίων για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις Δημοσίων έργων (αρθ. 53 ΤΟΥ Ν. 5014/23).

Η Αντιπροσωπεία του ΤΚ/ΤΕΕ, στο πλαίσιο του ρόλου του ΤΕΕ ως τεχνικό σύμβουλο της Πολιτείας, στη συνεδρίασή της στις 9 Μαρτίου 2023 όπου συζήτησε το θέμα εκτενώς, θεωρώντας ως ύψιστο χρέος της, την προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών και συναισθανόμενο την ευθύνη των μηχανικών θεωρεί απαραίτητο:

1. Να προχωρήσει άμεσα η λειτουργία του Μητρώου Φυσικών Προσώπων Τεχνικών Έργων ΜΗ.ΦΥ.Π.Τ.Ε. και να παραχωρήσει η Γενική Γραμματεία Υποδομών τη διαχείριση και λειτουργία του στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.), όπως δύναται (παρ.3 αρθ.118 του Ν.4472/2017), που σαν τεχνικός σύμβουλος της Πολιτείας, διαθέτει την εμπειρία και την ανάλογη τεχνογνωσία στην σύσταση και λειτουργία ηλεκτρονικών μητρώων, ενώ πιστοποιεί την επιστημονική και τεχνική επάρκεια στα μέλη του, από συστάσεώς του. Επίσης να προβλεφθεί νομοθετικά και να υλοποιηθεί η παραχώρηση στο ΤΕΕ της διαχείρισης και λειτουργίας του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Ιδιωτικών Έργων ΜΗ.Ε.Ε.ΙΔ.Ε.
2. Να είναι υποχρεωτική η εγγραφή στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Ιδιωτικών Έργων ΜΗ.Ε.Ε.ΙΔ.Ε., των φυσικών ή νομικών προσώπων προκειμένου να ασκήσουν την δραστηριότητα της κατασκευής ιδιωτικών έργων ανά κατηγορία εργασιών, δίνοντας παράλληλα τέλος στην επικίνδυνη έννοια της αυτεπιστάσας. Παράλληλα, αν οι κατασκευαστές των ιδιωτικών έργων είναι εγγεγραμμένοι στο ΜΗ.Ε.Ε.ΙΔ.Ε. και πιστοποιημένοι, θα υπάρξει αναβάθμιση στην τήρηση των μέτρων ασφαλείας στα εργοτάξια και θα μπορεί να γίνει αντικειμενικός επιμερισμός των ευθυνών για αυτά, ώστε να είναι συνεπής η εφαρμογή τους, ελαχιστοποιώντας τις πιθανότητες ατυχημάτων και αστοχιών.
3. Άμεσα θα πρέπει να εξοπλιστεί, να στελεχωθεί επαρκώς και να λειτουργήσει με ευθύνη της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων το εργαστήριο ελέγχου της ποιότητας σκυροδέματος που χρησιμοποιείται στα έργα (ιδιωτικά και δημόσια) στην Π.Ε. Κέρκυρας και να επεκταθεί και στον έλεγχο της αντοχής του χάλυβα, προκειμένου ο έλεγχος αντοχής των υλικών να μπορεί να πραγματοποιηθεί στο νησί και να μην στέλνονται τα δοκίμια στην απέναντι ακτή. Παράλληλα εταιρείες εμπορίας έτοιμου σκυροδέματος οφείλουν να παραδίδουν μαζί με το έτοιμο σκυρόδεμα και πλήρη ανάλυση του τρόπου και χρόνου παρασκευής του και τών τεχνικών προδιαγραφών του, όπως εξάλλου προβλέπεται στην σχετική νομοθεσία (ΦΕΚ 1561/Β/2-6-2016), ενώ ανάλογα πρέπει να γίνεται για όλα τα υλικά που παραδίδονται στο εργοτάξιο.
4. Να προηγείται αναλυτική και ενδεδειγμένη γεωτεχνική μελέτη σε κάθε περιοχή που προορίζεται για υποδοχέας δόμησης, προκειμένου τα αποτελέσματά της να λαμβάνονται υπόψη από τους μελετητές των έργων, δεδομένης της πρόθεσης της Πολιτείας να διοχετευθεί η ανοικοδόμηση σε συγκεκριμένες περιοχές μέσω τοπικών και ειδικών πολεοδομικών σχεδίων.

5. Να προβλεφθεί η αξιοποίηση διαθέσιμων οικονομικών πόρων στην κατεύθυνση του προσεισμικού ελέγχου και αντισεισμικής ενίσχυσης και των ιδιωτικών κτιρίων, ιδίως αυτών που κατασκευάσθηκαν προ του έτους 1995 ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους ιδιοκτήτες τους να προχωρήσουν, πέρα από την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, στην αντισεισμική θωράκισή τους, όπου αυτή είναι απαραίτητη. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, πέρα από τον σχεδιασμό τους με παλιότερους αντισεισμικούς κανονισμούς και την ποιότητα και τεχνολογία των υλικών, υπεισέρχεται και ο παράγοντας της γήρανσης και φθοράς, που επιτείνεται σε κάποιες περιπτώσεις, λόγω πλημμελούς συντήρησης.
6. Σε ειδικά σε οικιστικά σύνολα κτιρίων χαρακτηρισμένων ως μνημεία από το ΥΠΠΟΑ, όπως είναι αυτό της Παλιάς Πόλης της Κέρκυρας και πλήθος παραδοσιακών οικισμών, με ιδιαίτερο δομικό σύστημα, πρέπει άμεσα η Πολιτεία, με τις αρμόδιες υπηρεσίες της, να φροντίσει να υπάρξει η δυνατότητα επεμβάσεων στην κατεύθυνση της ασφάλειας των χρηστών και του ίδιου του μνημείου. Πέρα από οικονομικά κίνητρα η Πολιτεία οφείλει, με την σύσταση, στελέχωση και λειτουργία τεχνικών υπηρεσιών στις κατά τόπους υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ να απλοποιήσει τις διαδικασίες αδειοδότησης των εργασιών ενίσχυσης, μειώνοντας το γραφειοκρατικό κόστος.

Είναι επιτακτική ανάγκη οι ιδιωτικές υποδομές να θωρακιστούν περαιτέρω απέναντι στους σεισμούς με την καθοριστική συμβολή της Πολιτείας, τόσο σε θεσμικό, όσο και σε οικονομικό επίπεδο, ενώ είναι σαφές ότι η θωράκιση αυτή δεν μπορεί να επιτευχθεί άμεσα, αλλά θα είναι αποτέλεσμα ορθού τρόπου κατασκευής και επέμβασης στα κτίρια σε μακροχρόνια βάση, από εργοληπτικές επιχειρήσεις με επιστημονική και τεχνική επάρκεια σε κάθε κατηγορία έργων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΑΣΙΜΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΛΜΟΥΚΗΣ

Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΙΑ – ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΠΕΒΕΡΑΤΟΥ